

Judikatūras krājums

Apvienotās lietas C-131/13, C-163/13 un C-164/13

Staatssecretaris van Financiën

pret

Schoenimport “Italmoda” Mariano Previti vof

un

Turbu.com BV, Turbu.com Mobile Phone’s BV

pret

Staatssecretaris van Financiën

(Hoge Raad der Nederlanden lūgumi sniegt prejudiciālu nolēmumu)

Lūgumi sniegt prejudiciālu nolēmumu — PVN — Sestā direktīva — Pārejas noteikumi tirdzniecībai starp dalībvalstīm — Preces, kas nosūtītas vai transportētas Kopienas teritorijā — Krāpšana, kas izdarīta galamērķa dalībvalstī — Krāpšanas, kas ir notikusi nosūtīšanas dalībvalstī, ņemšana vērā — Atteikums piešķirt tiesības uz nodokļa atskaitījumu, atbrīvojumu no nodokļa vai nodokļa atmaksu — Valsts tiesību normu neesamība

Kopsavilkums – Tiesas (pirmā palāta) 2014. gada 18. decembra spriedums

1. *Prejudiciāli jautājumi — Pieņemamība — Robežas — Hipotētiski jautājumi, kas uzdoti kontekstā, kurš neļauj sniegt derīgu atbildi — Nepieņemamība*

(LESD 267. pants)

2. *Nodokļu tiesību aktu saskaņošana — Kopēja pievienotās vērtības nodokļa sistēma — Pārejas noteikumi tirdzniecības starp dalībvalstīm aplikšanai ar nodokļiem — Piegādes Kopienas iekšienē — Darījums, kas ir saistīts ar krāpšanu pievienotās vērtības nodokļa jomā — Nodokļa maksātājs, kas zināja vai kam bija jāzina par krāpšanas esamību — Valsts tiesiskais regulējums, kurā nav paredzēts atteikt tiesības uz nodokļa atskaitīšanu, atbrīvojumu no tā vai tā atmaksu krāpšanas gadījumā — Valsts iestāžu un tiesu pienākums atteikt šādas tiesības*

(Padomes Direktīvas 77/388 17. panta 2. un 3. punkts, 28.b panta A daļas 2. punkts un 28.c panta A daļas a) punkts)

3. *Nodokļu tiesību aktu saskaņošana — Kopēja pievienotās vērtības nodokļa sistēma — Pārejas noteikumi tirdzniecības starp dalībvalstīm aplikšanai ar nodokļiem — Piegādes Kopienas iekšienē — Darījumi, kas paši nav saistīti ar krāpšanu pievienotās vērtības nodokļa jomā, bet kas ietilpst piegāžu ķēdē, kurā ir ietverts krāpniecisks darījums — Nodokļa maksātājs, kas zināja vai kam bija jāzina par krāpšanas esamību — Krāpšana, kas ir izdarīta dalībvalstī, kas nav tā, kurā*

ir lūgts piešķirt tiesības uz nodokļa atskaitīšanu, atbrīvojumu no tā vai tā atmaksu — Valsts tiesiskais regulējums, kurā nav paredzēts atteikt minēto tiesību piešķiršanu krāpšanas gadījumā — Ietekmes neesamība — Valsts iestāžu un tiesu pienākums atteikt šādas tiesības

(Padomes Direktīvas 77/388 17. panta 2. un 3. punkts, 28.b panta A daļas 2. punkts un 28.c panta A daļas a) punkts]

1. Skat. nolēmuma tekstu.

(sal. ar 35., 38. un 39. punktu)

2. Sestā direktīva 77/388 par to, kā saskaņojami dalībvalstu tiesību akti par apgrozījuma nodokļiem, kas grozīta ar Direktīvu 95/7, ir interpretējama tādējādi, ka valsts iestādēm un tiesām nodokļa maksātājam Kopienas iekšējās piegādes ietvaros ir jāatsaka tiesības uz pievienotās vērtības nodokļa atskaitīšanu, atbrīvojumu no tā vai tā atmaksāšanu pat tad, ja valsts tiesībās nav noteikumu, kas paredzētu šādu atteikumu, ja, ņemot vērā objektīvus faktus, ir pierādīts, ka šis nodokļa maksātājs zināja vai tam bija jāzina, ka ar darījumu, uz kuru tas atsaucas, lai pamatotu attiecīgās tiesības, tas piedalījās krāpšanā pievienotās vērtības nodokļa jomā, kas ir pielauta piegāžu ķēdes ietvaros.

Valsts iestādēm un tiesām principā ir pienākums atteikt Sestajā direktīvā paredzētās tiesības, kas ir izmantotas krāpnieciskā vai ļaunprātīgā nolūkā, neatkarīgi no tā, vai runa ir par tiesībām uz pievienotās vērtības nodokļa atskaitīšanu, atbrīvojumu no tā vai tā atmaksāšanu par Kopienas iekšējo piegādi. Ja valsts tiesību sistēmā nav īpašu noteikumu šajā ziņā, valsts tiesai ir jānoskaidro, vai attiecīgās dalībvalsts tiesībās pastāv tiesību normas – noteikums vai vispārējs princips –, saskaņā ar kurām tiesību ļaunprātīga izmantošana ir aizliegta, vai arī citi noteikumi par krāpšanu vai izvairīšanos no nodokļiem, kas varētu tikt interpretēti saskaņā ar Savienības tiesību prasībām jautājumā par cīņu pret krāpšanu nodokļu jomā.

Ja tomēr izrādītos, ka valsts tiesībās nav šādu tiesību normu, kurām ir iespējams sniegt atbilstošu interpretāciju, no tā tomēr nevar secināt, ka valsts iestādes un tiesas nevar izpildīt minētās prasības un tādējādi atteikt priekšrocību, kas izriet no Sestajā direktīvā paredzētajām tiesībām, krāpšanas gadījumā.

Kaut arī dalībvalsts pret nodokļa maksātāju nevar atsaukties uz direktīvu kā tādu, ciktāl ļaunprātīgi vai krāpnieciski fakti nevar pamatot Savienības tiesību sistēmā paredzētās tiesības, atteikums piešķirt priekšrocību saskaņā ar Sesto direktīvu nenožīmē attiecīgajam individam uzlikt pienākumu saskaņā ar šo direktīvu, bet ir tikai sekas konstatācijai, saskaņā ar kuru objektīvie nosacījumi, kas ir izvirzīti, lai iegūtu vēlamo priekšrocību, un kas ir paredzēti minētajā direktīvā saistībā ar šīm tiesībām, patiesībā nav izpildīti.

Šādā gadījumā nav vajadzīga nepārprotama atļauja, lai valsts iestādes un tiesas varētu atteikt priekšrocību saskaņā ar kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu, jo šīs sekas ir jāuzskata par raksturīgām minētajai sistēmai.

Turklāt nodokļa maksātājam, kas nosacījumus tiesību iegūšanai ir izpildījis, tikai piedaloties krāpnieciskos darījumos, acīmredzami nav pamata atsaukties uz tiesiskās palāvības aizsardzības vai tiesiskās noteiktības principiem, lai iebilstu pret atteikumu piešķirt attiecīgās tiesības.

Visbeidzot, tā kā atteikums piemērot tiesības, kas izriet no kopējās pievienotās vērtības nodokļa sistēmas, gadījumā, ja nodokļa maksātājs ir iesaistīts krāpšanā, ir tikai sekas tam, ka nav izpildīti nosacījumi, kas šajā ziņā ir izvirzīti attiecīgajos Sestās direktīvas noteikumos, šim atteikumam nepiemīt soda vai sankcijas raksturs Eiropas Cilvēktiesību konvencijas 7. panta vai Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 49. panta izpratnē.

(sal. ar 49., 51.–55., 57. un 59.–62. punktu un rezolutīvās daļas 2) punktu)

3. Sestā direktīva 77/388 par to, kā saskaņojami dalībvalstu tiesību akti par apgrozījuma nodokļiem, kas ir grozīta ar Direktīvu 95/7, ir interpretējama tādējādi, ka nodokļa maksātājam, kas zināja vai kam bija jāzina, ka ar darījumu, uz kuru tas atsaucas, lai pamatotu tiesības uz pievienotās vērtības nodokļa atskaitīšanu, atbrīvojumu no tā vai tā atmaksāšanu, tas piedalījās krāpšanā pievienotās vērtības nodokļa jomā, kas ir pieļauta piegāžu ķēdes ietvaros, var tikt atteiktas šīs tiesības, lai gan šī krāpšana ir izdarīta dalībvalstī, kas nav tā, kurā ir lūgts piešķirt šīs tiesības, un ka šis nodokļa maksātājs šajā pēdējā minētajā dalībvalstī ir izpildījis formālos nosacījumus, kas valsts tiesību aktos ir paredzēti, lai varētu iegūt minētās tiesības.

(sal. ar 69. punktu un rezolutīvās daļas 3) punktu)